

MỘT SỐ QUY ĐỊNH MỚI VỀ THƯƠNG MẠI ĐIỆN TỬ

GIA KHÁNH

Ngày 25/09/2021, Chính phủ đã ban hành Nghị định 85/2021/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định 52/2013/NĐ-CP về thương mại điện tử (**Nghị định 52**) (**Nghị định 85**). Qua nhiều năm thi hành, một số quy định tại Nghị định 52 đã không còn phù hợp với hoạt động thương mại điện tử tại Việt Nam vốn đã có nhiều sự thay đổi và phát triển. Nghị định 85 được ban hành nhằm khắc phục những vướng mắc nêu trên, đồng thời bổ sung nhiều nội dung nhằm tạo cơ sở pháp lý cho các hoạt động thương mại điện tử (**TMĐT**) mới. Bài viết sẽ tập trung giới thiệu một số nội dung mà doanh nghiệp cần quan tâm để đảm bảo tính tuân thủ trong quá trình triển khai những hoạt động cung cấp dịch vụ TMĐT, đầu tư kinh doanh trên nền tảng TMĐT.

Thứ nhất, chính thức công nhận các mạng xã hội trở thành sàn giao dịch TMĐT từ ngày 01/01/2022 (ngày Nghị định 85 có hiệu lực). Cụ thể, cho phép các mạng xã hội trở thành sàn giao dịch TMĐT khi có một trong các hoạt động: (i) cho phép người tham gia được mở các gian hàng để trưng bày, giới thiệu hàng hóa hoặc dịch vụ; (ii) cho phép người tham gia được mở tài khoản để thực hiện quá trình giao kết hợp đồng với khách hàng; (iii) có chuyên mục mua bán, trên đó cho phép người tham gia đăng tin mua bán hàng hóa và dịch vụ được cung cấp dịch vụ sàn giao dịch TMĐT và trực tiếp hoặc gián tiếp thu phí từ những người tham gia.

Thứ hai, chi tiết hoá yêu cầu về thông tin của hàng hóa, dịch vụ trên website TMĐT bán hàng. Theo đó, khoản 12, Điều 1, Nghị định 85 đã bổ sung quy định thông tin về hàng hóa công bố trên website phải bao gồm các nội dung bắt buộc thể hiện trên nhãn hàng hóa theo quy định pháp luật về nhãn hàng hóa, trừ các thông tin có tính chất riêng biệt theo sản phẩm như: năm, tháng, ngày sản xuất; hạn sử dụng; số lô sản xuất; số khung, số máy. Đối với các hàng hoá, dịch vụ là sản phẩm của hoạt động đầu tư, kinh doanh có điều kiện, người bán phải công bố số, ngày cấp và nơi cấp Giấy phép, Giấy chứng nhận đủ điều

kiện, văn bản xác nhận, hoặc các hình thức văn bản khác theo quy định pháp luật về điều kiện kinh doanh của ngành, nghề đó.

Thứ ba, bổ sung quy định về trách nhiệm giải quyết khiếu nại của người tiêu dùng đối với các thương nhân. Cụ thể, khoản 16, Điều 1, Nghị định 85 yêu cầu chủ thể cung cấp dịch vụ sàn giao dịch thương mại điện tử có trách nhiệm tiếp nhận, phản hồi thông tin để giải quyết khiếu nại, phản ánh và tranh chấp liên quan đến sàn giao dịch thương mại điện tử tại Cổng thông tin Quản lý hoạt động thương mại điện tử của Bộ Công Thương tại địa chỉ online.gov.vn.

Đối với những sàn giao dịch thương mại điện tử có chức năng đặt hàng trực tuyến, chủ thể cung cấp dịch vụ sàn giao dịch thương mại điện tử có trách nhiệm:

- (i) Chỉ định đầu mối tiếp nhận yêu cầu và cung cấp thông tin trực tuyến cho cơ quan quản lý nhà nước về các đối tượng có dấu hiệu vi phạm pháp luật; đầu mối này sẽ cung cấp thông tin trong vòng 24 giờ kể từ thời điểm tiếp nhận yêu cầu để kịp thời phục vụ công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý vi phạm và giải quyết khiếu nại, tố cáo;
- (ii) Đại diện cho người bán nước ngoài trên sàn giao dịch thương mại điện tử giải quyết các khiếu nại của người tiêu dùng liên quan đến hàng hóa, dịch vụ do thương nhân nước ngoài cung cấp và có trách nhiệm thông báo nghĩa vụ thuế của người bán nước ngoài khi tham gia sàn giao dịch thương mại điện tử theo quy định của pháp luật Việt Nam; và là đầu mối tiếp nhận và giải quyết các khiếu nại của người tiêu dùng trong trường hợp một giao dịch thực hiện trên sàn giao dịch thương mại điện tử có nhiều hơn 02 bên tham gia.

Thứ tư, bổ sung quy định về hoạt động TMĐT của thương nhân, tổ chức nước ngoài. Cụ thể, lần đầu tiên pháp luật về TMĐT đưa ra các tiêu chí xác định thương nhân, tổ chức nước ngoài có website cung cấp dịch vụ thương mại điện tử tại Việt Nam, bao gồm: (i) Website thương mại điện tử dưới tên miền Việt Nam; (ii) Website thương mại điện tử có ngôn ngữ hiển thị là tiếng Việt; và (iii) Website thương mại điện tử có trên 100.000 lượt giao dịch từ Việt Nam trong một năm. Số lượng lượt giao dịch từ Việt Nam được tính dựa trên (i) sự tự nguyện báo cáo của thương nhân, tổ chức; (ii) số liệu chính thức của cơ quan quản lý nhà nước có thẩm quyền của Việt Nam (cơ quan hải quan; cơ quan quản

lý nhà nước về Internet; cơ quan quản lý nhà nước về ngân hàng, thuế); (iii) các báo cáo, thông tin sẵn có, công khai mà cơ quan quản lý nhà nước có liên quan chứng minh được tính xác thực. Những chủ thể nước ngoài nêu trên có nghĩa vụ đăng ký hoạt động TMĐT và thành lập văn phòng đại diện tại Việt Nam, cũng như tuân thủ các quy định về trách nhiệm theo Nghị định 52 và Nghị định này.

MỘT SỐ BÌNH LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

Với những quy định mới, có thể thấy từ ngày 01/01/2022, Nghị định 85 hứa hẹn sẽ phần nào khắc phục được những khoảng trống mà Nghị định 52 chưa thể đáp ứng theo thực tiễn phát triển của hoạt động TMĐT tại Việt Nam. Những chủ thể kinh doanh dịch vụ mạng xã hội có kế hoạch bổ sung hoặc đang có chức năng kinh doanh TMĐT cần đáp ứng và tuân thủ thực hiện các điều kiện, trách nhiệm của thương nhân, tổ chức cung cấp dịch vụ sàn giao dịch TMĐT. Đối với các chủ thể hiện đang sử dụng mạng xã hội là một kênh phân phối hàng hoá, dịch vụ, những trách nhiệm tương tự như khi bán hàng hoá qua sàn giao dịch TMĐT cũng phải được tuân thủ một cách nghiêm ngặt. Bên cạnh đó, doanh nghiệp cần nâng cao trách nhiệm đảm bảo phản hồi, xử lý khiếu nại của khách hàng, cũng như phối hợp cùng với cơ quan nhà nước trong việc giải quyết các tranh chấp, khiếu nại phát sinh từ hoạt động kinh doanh trên môi trường số. Đối với những chủ thể nước ngoài có hoạt động kinh doanh dịch vụ TMĐT tại Việt Nam, việc xác định có thuộc các trường hợp được coi là đối tượng điều chỉnh của Nghị định 85 cũng cần được lưu ý nhằm hạn chế các rủi ro pháp lý không đáng có.

Bên cạnh việc nghiên cứu các quy định của Nghị định 52, doanh nghiệp cần thường xuyên cập nhật các quy định hướng dẫn mới đối với hoạt động TMĐT tại Việt Nam để đáp ứng các yêu cầu, điều kiện và trách nhiệm theo quy định, cũng như đảm bảo các quyền và lợi ích khi đầu tư, kinh doanh trên nền tảng số.

